

Broj: 892-10-UP/14

Datum: 10.07.2014.godine

Vlada Republike Srpske
Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite
N/r ministra, gđin dr Dragan Bogdanić

Predmet: Postupanje Centra za socijalni rad Banja Luka u zaštiti prava i interesa djeteta

Poštovani,

Na sastanku u Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite održanom u četvrtak 3.jula 2014.godine upoznala sam Vas sa problemima na koje ukazuju građani, a odnose se na postupanje centara za socijalni rad u zaštiti prava i interesa djeteta. Ovom prilikom se još jednom zahvaljujem na izdvojenom vremenu i posebno za razumijevanje problema, odnosno, potrebi jačanja sistema zaštite i odgovornijeg postupanja nadležnih organa u najboljem interesu djeteta i u skladu sa zakonom.

Ovom prilikom, bez obzira što je problematika istaknuta i našim Godišnjim izvještajem, koji smo Vam dostavili, i što su upravo ova pitanja bila na dnevnom redu sastanka, posebno navodim:

1. Centar za socijalni rad Banja Luka ne odlučuje po zahtjevu stranke u Zakonom utvrđenom roku

Iako je Zakonom uređeno da nadležni centar rješenje treba donijeti u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva¹, u predmetima po kojima je Institucija postupala, Centar za socijalni rad ni poslije godinu dana ne odlučuje po zahtjevu stranke (usvaja zahtjev, odbija zahtjev, odbacuje, donosi privremeno rješenje i sl.)

U odgovoru Centra navodi se da se radi o složenim predmetima i da nisu u mogućnosti odlučiti o zahtjevu u roku od 60 dana, tako da na podneseni zahtjev stranka nije dobila odgovarajući upravni akt ni poslije 7 mjeseci.

Institucija je Centru uputila Preporuku² broj 324-26-PŽ/14 dana 24.03.2014.godine, koja nije ispoštovana.

Zbog nepostupanja Centra po Zakonu i Preporuci, Institucija se dana 10.04.2014.godine obratila upravnoj inspekciji i resornom Ministarstvu.

¹ Zakon o opštem upravnom postupku, „Službeni glasnik Republike Srpske” broj 13/02, 79/07, 50/10, član 206.

² Preporuka Centru za socijalni rad Banja Luka (Nepostupanje po zahtjevu u zakonskom roku) www.djeca.rs.ba

Nadležna upravna inspekcija je postupajući po predstavi Ombudsmana za djecu, naložila Centru za socijalni rad da u roku od 15 dana odluči po zahtjevu stranke³, ali ni to nije ispoštovano.

Iz odgovora Ministarstva, koji je Instituciji dostavljen 4.06.2014.godine proizilazi da je roditelj Ministarstvu uputio žalbu zbog ćutanja administracije koja je u postupku pred Ministarstvom.

Ovdje nije riječ o pojedinačnom predmetu, već o sistemu zaštite i njegovom funkcionisanju. Ovaj predmet je naveden kao primjer i pokazuje koji put građanin mora proći da bi nadležne institucije odlučile po zahtjevu u zakonom utvrđenom roku.

2. Centar za socijalni rad u jednom broju predmeta ne postupa u Zakonom datim rokovima po uputama drugostepenog organa

Odlukom drugostepenog organa, koje nadležno Ministarstvo donosi u Zakonom određenom roku, u situacijama kada se doneseno rješenje poništava i vraća na ponovno odlučivanje, Centar za socijalni rad ne postupa ni po uputama drugostepenog organa niti novo rješenje donosi u Zakonom određenom roku, čime se samo dodatno usložnjava i problem i nezadovoljstvo stranaka. Ako se ima u vidu da se na novo rješenje može ponovo uložiti žalba, onda je jasno zašto je važno, posebno u ovako osjetljivim pitanjima, poštovati Zakonom utvrđeni rok za postupanje.

3. Centar za socijalni rad ne preduzima Zakonom utvrđene mjere prema roditelju koji onemogućava realizaciju pravosnažnog rješenja o uređenju viđanja

U odgovoru Centra između ostalog se navodi da „roditelj zlorabljuje svoje roditeljsko pravo“, da je „roditelj uzeo pravdu u svoje ruke“, da je „prigovor roditelja osnovan i da mu treba pomoć“. Dakle, u situacijama u kojima Centar konstatuje da jedan od roditelja ne poštuje odluku nadležnog organa, da zlorabljuje roditeljska prava, ne preduzima mjere utvrđene Porodičnim i drugim zakonima prema roditelju koji kako kažu „zlorabljuje roditeljska prava“ već taj problem pokušavaju prebaciti na druge institucije-najčešće na gradsku upravu koja ne postupa po njihovim rješenjima, odnosno ne sprovodi prinudno izvršenje. Prebacivanje odgovornosti na druge institucije ne rješava problem, samo ga dodatno usložnjava.

4. Pravo na savjetovanje Centar realizuje bez prethodno donesenog odgovarajućeg akta

Novim Zakonom o socijalnoj zaštiti koji je stupio na snagu 2012.godine, savjetovanje se definiše kao posebno pravo⁴, koje korisnici ostvaruju pod uslovima utvrđenim Zakonom, a isto se sprovodi na osnovu procjene ukupnih potreba korisnika, individualnog plana i sporazuma između pružaoca usluga i korisnika.

Bez obzira što je Zakonom utvrđeno da je odgovornost na davaocima usluga-centru za socijalni rad da korisnicima prava, pravo na savjetovanje obezbijede u skladu sa Zakonom, još uvijek je prisutna praksa, i u 2014.godini, da se u odgovoru centra navodi da - kontinuirano i već nekoliko godina pružaju odgovarajuću psihosocijalnu pomoć i podršku porodici u okviru savjetovaništva, a da za to prethodno nisu donijeli odgovarajući akt i definisali cilj koji se treba realizovati u određenom roku zavisno od procjene ukupnih potreba koje su napravili.

³ Obavještenje upravne inspekcije broj 10.2.1.1-050-374/14 od 12.5. 2014.godine

⁴ Zakon o socijalnoj zaštiti, „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 37/12, član 20. i 55.

5. Centar ne preduzima mjere definisane Protokolom po prijavi nasilja nad djetetom

Po prijavi roditelja, Centar za socijalni rad je 4.februara 2014.godine zaprimio prijavu o nasilju nad djetetom, a za 18.mart je pozvao roditelje na razgovor. U svom odgovoru Centar potvrđuje navode roditelja, kao i činjenicu da u međuvremenu nije sproveo ni jednu aktivnost usmjerenu na provjeru navoda iz prijave, nije izvršio procjenu stanja i potreba djeteta, niti je ostvario potrebnu saradnju sa drugim institucijama, već je roditelja uputio da o tome podnese prijavu policiji.

Institucija je dana 15.03.2014.godine, Centru za socijalni rad poslala Preporuku broj 157-15-PŽ/14, po kojoj Centar nije postupio.

Zbog navedenog Institucija je resornom Ministarstvu dana 24.03.2014.godine poslala zahtjev da izvrši nadzor u postupanju Centra u navedenom predmetu i u prilogu dostavila navedenu Preporuku.⁵ Do danas Institucija nije dobila odgovor.

I ovdje nije riječ samo o pojedinačnom predmetu, zahtjev dostavljen Vama, trebao je da doprinese odgovornosti institucije za nepostupanje u konkretnom slučaju, i što je jednako važno da spriječi dalje propuste u postupanju Centra. Izostanak reakcije u navedenom predmetu, praktično je dao za pravo Centru za socijalni rad da nastavi sa praksom koja nije u skladu sa interesima djeteta niti Zakonom i Protokolom definisanoj obavezi na postupanje. To dalje ima za posljedicu nove žalbe, prigovore i postupke kojima se ukazuje na propuste u radu Centra.

Navedene situacije, na žalost nisu konačne. Problemi su prisutni i u ostvarivanju prava djeteta po drugim osnovama. S obzirom da su najčešći razlozi za nezadovoljstvo stranaka upravo naprijed navedene situacije, očekujem da kao drugostepeni organ, koji po zakonu vrši stručni nadzor u postupanju centara za socijalni rad, preduzmete mjere iz svoje nadležnosti kako bi se centri učinili odgovornijim za postupanje u skladu sa potrebama i interesima djece u skladu sa zakonom i zakonom utvrđenim ovlaštenjima centra.

Pitanje izbora direktora Centra za socijalni rad nije u nadležnosti Ombudsmana za djecu, međutim, problemi koji su navedeni, a koji su sada eskalirali, iako su i ranije bili prisutni, mogu se dovesti u vezi i sa činjenicom da ova ustanova duže od godinu dana nema direktora.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu
dr Nada Grahovac

⁵ Preporuka Centru za socijalni rad Banja Luka (Postupanje po prijavi nasilja nad djetetom) www.djeca.rs.ba